

**Kenderes Városi Önkormányzat
Szociális
Szolgáltatástervezési Konceptiója**

2023

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Bevezetés	3
1. Jogszabályi háttér.....	3
2. A szolgáltatástervezési koncepció	4
2.1. Alapelveinek meghatározása.....	4
2.2. A koncepció értékeinek meghatározása	4
2.3. A koncepció tartalma	5
2.4. A koncepció célja.....	5
2.5. A koncepció feladata.....	6
2.6. A koncepció célcsoportjai	6
3. Helyzetkép.....	6
3.1. A település általános bemutatása.....	6
3.2. Demográfiai adatok.....	8
3.3. Foglalkoztatási adatok.....	12
3.4. A lakosság szociális helyzetét befolyásoló tényezők	15
4. Szociális szolgáltatások	16
4.1. Szociális szolgáltatások iránti igény.....	16
4.2. A szociális ellátások jellemzői a településen	16
4.2.1. Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete	16
4.2.1.1. Szociális étkeztetés	17
4.2.1.2. Házi segítségnyújtás.....	18
4.2.1.3. Idősek nappali ellátása	18
4.2.1.4. Család- és Gyermejjóléti Szolgálat.....	19
4.2.2. Pénzbeli és természetbeni ellátások.....	21
4.3. Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás.....	25
4.4. Nem önkormányzati szociális szolgáltatások.....	27
4.4.1. Fenyves Otthon	27
4.4.2. Nyírségi Szociális Centrum.....	28
4.4.3. Civil szervezetek	28
5. SWOT analízis	28
6. A szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei	29
8. A koncepcióban foglaltak végrehajtásától várt eredmények	31

Bevezetés

1. Jogszabályi háttér

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 111/A. § (1) bekezdése meghatározza a koncepció tartalmi elemeit, amelyek a következők: a lakosságszám alakulása, korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége.

Az SzCsM rendelet 111/A. § (4) bekezdésének megfelelően a szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményeztetni az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzattal. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi. A koncepció „határozatlan” időtartamú, de a helyi önkormányzatnak két évente felül kell vizsgálnia, és aktualizálni szükséges annak tartalmát.

A helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. törvény 2013.01.01-től hatályát veszítette. Jogszabály sem a többcélú-, sem bármilyen más működő társulást nem szüntetett meg. A társulást létrehozott önkormányzatok döntése szerint a társulási megállapodás valamint a szervezeti és működési szabályzat szerint működhetnek tovább. A szabad társulás alkotmányos alapelve alapján a helyi önkormányzat más helyi önkormányzattal szabadon társulhat a 2013.01.01-jétől hatályos Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény IV. fejezetében, a helyi önkormányzatok társulásairól szóló 87-95. §-aiban rögzített szabályok szerint. A Szocvtv. 92. § (3) bekezdése alapján amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A társulás keretében ellátott feladatok tekintetében a Szocvtv. értelmében a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás készít részletes szociális szolgáltatástervezési koncepciót. Jelen koncepció ehhez, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat koncepciójához illeszkedik.

2023. január 1. napjától a módosított Szocvtv. 2. §-a kimondja, hogy mindenki felelős önmagáért. Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes, őt - a képességeik és

lehetőségeik szerint, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rokontartásra vonatkozó szabályai szerinti sorrendben - a hozzátartozók segítik.

Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes és a hozzátartozók gondoskodásra vonatkozó kötelességüket nem teljesítik, az egyén lakóhelye szerinti települési önkormányzat jogszabályban meghatározott feltételek szerinti gondoskodási kötelezettsége áll fenn.

Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes, a hozzátartozók és a települési önkormányzat pedig a gondoskodásra vonatkozó kötelességet nem teljesítik, az államnak jogszabályban meghatározott feltételek szerinti kötelezettsége áll fenn. Az állam és a települési önkormányzat a szociális gondoskodás feltételeinek biztosításával összefüggő feladatainak ellátása során együttműködik az egyházi és civil szervezetekkel.

2. A szolgáltatástervezési koncepció

2.1. Alapelveinek meghatározása

A szolgáltatások biztosítása során mind a döntéshozók, mind a szolgáltatások működtetői, mind pedig a szolgáltatást igénybevevők oldaláról fontosnak, követendőnek tartjuk a következőket:

- Jog az emberhez méltó életre és ennek elidegeníthetlensége - a szociális minimum biztosítása mindenki számára;
- Biztosítani a szociális jogok érvényesítésének lehetőségét;
- Középpontban az ember, az egyének és a családok;
- Mindennemű hátrányos megkülönböztetés, előítélet elutasítása;
- A szociális intézmények támogató szerepének hangsúlyozása;
- Az egyén, családok védelme, a helyi társadalom zavartalan együttélése;

2.2. A koncepció értékeinek meghatározása

- Szociális biztonság (ne fordulhasson elő, hogy a szükségét szenvedők ellátás nélkül maradnak);
- Relatív biztonság (valamilyen „társadalmi kockázat” bekövetkezésekor az egyén vagy a család életszínvonala ne süllyedjen túlságosan nagyot);
- Differenciáltság;
- Az ellátások, szolgáltatások „kliensközeli” biztosítása;
- Egyénre szóló ellátások biztosítása;
- Társadalmi integráció erősítése.

Szociális ellátó rendszerünk középpontjában a segítségre szoruló polgár áll, akinek pénzbeli, vagy természetbeni támogatásával, vagy megfelelő színvonalú és minőségű személyes gondoskodási forma megválasztásával szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy életfeltételei jobbá váljanak.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra a polgárainkra, akik öregségük, mentális és fizikai épségük hiánya miatt fokozottan kiszolgáltatott helyzetben vannak, illetve a töredécsaládokban, sok gyermekes, alacsony jövedelmű családokban élő gyermekekre.

Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetők legyenek, amennyiben viszont már közbe kell avatkozni, illetve segítséget kell nyújtani akkor a társadalomba való visszailleszkedést, az öfenntartó, autonóm lét megteremtését kell támogatni.

A jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítanunk a legelesettebb, legszegényebb rétegek hangsúlyozott támogatására, enyhíteni kell a társadalmi kirekesztettséget és marginalizálódásukat, erősíteni társadalmi integrációjukat.

2.3. A koncepció tartalma

Az SzCSM rendelet meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak tartalmazni kell, így különösen

- a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

2.4. A koncepció célja

- Meghatározni azokat az irányokat, célokat, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit;
- A döntéshozók részére készüljön egy olyan dokumentum, amely átfogó képet nyújt a település ellátási kötelezettségének helyzetéről, a szociális szükségletekről és a rendelkezésre álló lehetőségekről, a szolgáltatások fejlesztésének irányáról és a feladatokról az önkormányzat szabályozási hatáskörében, az ellátási kötelezettség szintjén és az intézményi szinten;
- Megszüntetni azokat a hiányokat, melyet a szociális szolgáltató rendszer a településen jelenleg kezelni nem képes;
- A településen a szociális szolgáltatásoknak egy olyan rendszere jöjjön létre, amely minőségi és egyben differenciált, ahol a szolgáltatások középpontjában az egyén áll;
- A településen olyan szolgáltató rendszer jöjjön létre, amely összehangoltan, koordináltan működik, és amely teljes mértékben lefedi a szociális szükségleteket.

- Elősegíteni a szociális, illetve a gyermekvédelmi törvény által szabályozott különböző típusú intézmények magasabb szintű, szükségletekhez igazodó feladatainak ellátását.

2.5. A koncepció feladata

A fent meghatározott célokból következően a koncepció feladatát a következőképpen foglalhatjuk össze:

- Világítson rá a településen működő szociális ellátórendszer hiányosságaira;
- Jelölje ki az irányokat egy résmentes szociális védőháló kialakításához a településen;
- Segítse elő egy egységes „szociális szolgáltató politika” kialakítását a településen;
- Biztosítson információkat egyéb fejlesztési koncepciók, programok, tervek kidolgozásához és megvalósításához;
- Segítse információkkal a döntéshozókat, illetőleg a szolgáltatások biztosításában részt vevőket, adjon kellő alapot a szociális szolgáltatások fejlesztésének operatív programjaihoz.

2.6. A koncepció célcsoportjai

- Gyermekek, családok, többgyermekes családok, veszélyeztetett gyermekek: családi védelmi funkciók erősítése, családi nevelés alapvető feltételeinek biztosítása;
- Egyedülálló időskorúak, nyugdíjasok: alapvető megélhetési, gondozási feltételek és körülmények biztosítása;
- Marginalizálódott csoportok, krízishelyzetben lévő gyermekes anyák, hajléktalanok: szülői gondoskodáshoz szükséges feltételek megerősítése, korrekció a krízishelyzetben, alapvető feltételek biztosítása;
- Fogyatékos személyek: társadalmi integráció erősítése, akadálymentes környezet megvalósítása, személyi segítség feltételeinek kialakítása.

3. Helyzetkép

3.1. A település általános bemutatása

Kenderes város 4500 fő alatti lakosú település Jász–Nagykun-Szolnok vármegyében. Lehetőségeit nagyban meghatározza, hogy a 4. számú főközlekedési útvonalon fekszik. Közigazgatásilag Kendereshez tartozik a 9 km-re fekvő, kb. 400 fős Bánhalma, melyet a 34. számú főút köt össze egyrészt a 4. számú főúttal, másrészt az ország észak-keleti régiójával. Közlekedés szempontjából kedvező a település elhelyezkedése, a megyeszékhelytől 42 km-re, de a fővárostól is kevesebb, mint 150 km-re fekszik. A település önálló vasúttal rendelkezik. A Kálkapolna-Kisújszállás vasútvonal Kisújszállásnál csatlakozik a Budapest-Debrecen-

Záhony villamosított vasútvonalba, ezzel kedvező kapcsolat áll rendelkezésre a vasúti fővonalak hálózatában.

Naponta indulnak buszjáratok Kenderesről a szomszédos és a távolabb eső településekre is, melyek közül a szolnoki vármegyeszékhelyet, valamint Egert, Gyöngyöst és Szegedet említjük meg. Az infrastrukturális ellátottságot tekintve elmondható, hogy a településen az utcák döntő többsége aszfaltozott. A vezetékes gáz az egész településen kiépült, ma már minden lakásnak elérhető. A vezetékes ivóvíz ellátás 1931-től kezdődően épült ki. 2016-ban az ivóvízminőség-javító program keretén belül megvalósult beruházásoknak köszönhetően a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása biztosított. A szennyvíz-csatorna rendszer I. ütemének kiépítése 2006. évben befejeződött. A II. ütem 2020. év végére készült el. Az önkormányzat közigazgatási területén a települési szilárd hulladék elszállítását, egyes hulladékfajták szelektíven történő begyűjtését, kijelölt hulladékkezelőbe történő ártalommentes elhelyezését az önkormányzat közszolgáltató útján látja el.

Városunk területe 111,24 km², lakosainak száma 2023.01.01. állapot szerint 4291 fő. A 2019-2021. évi adatok alapján a település lakásainak száma 1940 db.

Településünkön az egészségügyi ellátás folyamatosan jónak mondható. Az orvos ellátottság a lakosság lélekszámát tekintve megfelelő. A gyógyító-megelőző alapellátást 2023. évben három háziorvos, két fogszakorvos végzi. Orvosi ügyeleti ellátást Karcag város biztosítja. A csecsemő- és gyermekgondozást két védőnő látja el, az orvosok munkáját három szakdolgozó segíti. Az I. számú háziorvosi körzet részére 2021. évben a Magyar Falu Program pályázat keretében orvosi eszközök beszerzésére került sor, és az épület tetőfelújítása is megtörtént.

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testületét 7 fő alkotja, 3 állandó bizottság működik: Ügyrendi és Jogi Bizottság, Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság és az Emberi Erőforrás Bizottság.

Kenderes intézményhálózatának legnagyobb része önkormányzati fenntartású intézmény:

- Kenderesi Polgármesteri Hivatal
- Kenderes Városgazdálkodás
- Kenderesi Gondozási Központ, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
 - Központi Konyha
 - Mini bölcsőde
- Móricz Zsigmond Művelődési Ház
- Városi Könyvtár Kenderes

Az óvodai nevelés és az általános iskolai oktatás az Egri Főegyházmegye fenntartásában működő Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Liliom Óvoda intézményében folyik. Az óvodába felvehető maximális gyermeklétszám 144 fő, jelenleg 6 óvodai csoport van. Az általános iskolába felvehető maximális tanulólétszám 260 fő, jelenleg 10 osztály működik.

A középfokú oktatást 2014. szeptember 1-től az Agrárminisztérium fenntartásában lévő Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképzőiskola és Kollégium biztosítja. Az intézmény 2020. július 1-től az Alföldi Agrárképzési Centrum tagja, mely szervezet 2013. augusztus 1-jén jött létre Békés, Csongrád-Csanád és Jász-Nagykun-Szolnok megye agrárszakképző intézményeinek összehangolt működtetésére.

3.2. Demográfiai adatok

Kenderes lakosságában bekövetkezett változásokat az 1. számú táblázat tartalmazza.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	4 365	bázis év
2017	4 321	98,99%
2018	4 220	97,66%
2019	4 172	98,86%
2020	4 034	96,69%
2021	3 972	98,46%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város lakossága évről évre csökken. A csökkenést két tényező befolyásolja, az egyik a természetes szaporodás/fogyás, a másik a vándorlási egyenleg.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 179	2 271	4450	48,97%	51,03%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			118	2,65%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	313	309	622	7,03%	6,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	63	83	146	1,42%	1,87%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 336	1 232	2568	30,02%	27,69%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	153	168	321	3,44%	3,78%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	314	479	793	7,06%	10,76%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból jól látható, hogy Kenderes városában 2019. évben hogyan oszlott meg a lakosság száma korcsoportonként és nemenként. A nők száma 2%-kal több, mint a férfiak száma. (48,9% férfiak, 51,3% nők) Megfigyelhető, hogy a 0-14 éves korosztály esetében a nők aránya kicsit alacsonyabb, vélhetően kevesebb lánygyermek született, mint fiú. A tendencia az egyes korcsoportok tekintetében teljesen változó. A 65 év feletti népesség körében a férfiak másfélszer kevesebben voltak, mint a nők.

Ezen tendencia javítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a népesség minél nagyobb számú bevonásával a férfi lakosságot érintő egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésére.

A 3. számú táblázat mutatja azt a sajnálatos tény, hogy településünkön évről évre több a haláleset, mint az élveszületések száma. 2021. évben ez a különbség különösen nagy eltérést mutat, melynek oka lehet az egész világra kiterjedő Covid-19 világjárvány.

3. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-6,13
2017	-9,44
2018	-8,43
2019	-6,43
2020	-5,61
2021	-14,99

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-8,63
2017	-1,38
2018	-16,63
2019	-21,45
2020	-13,65

2021	-2,75
------	-------

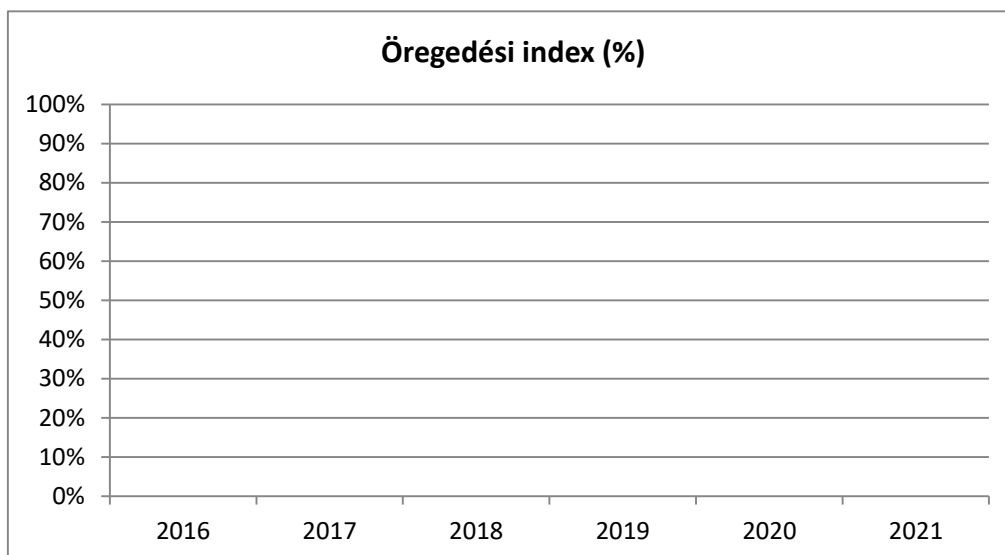
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elvándorlás a településen probléma, a változások mértékét tekintve azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a folyamatos és jelentős népességvesztésnek ez lehet az egyik oka. 2016. év óta folyamatosan negatív a vándorlási egyenleg. Ennek alapvető oka a munkahelyek hiánya, mely elsősorban a település tradicionális agrárjellegéből adódik. Közismert tény az agrárium alacsony népességmegtartó ereje. Kenderesnek számottevő ipara sosem volt, a település azonban folyamatosan keresi a lehetőséget kisebb gyárak, üzemek létesítésére, illetve ide telepítésére.

Komoly gondot okoz, hogy a településre bevándorlók többnyire peremhelyzetű társadalmi rétegek képviselői, míg az elvándorlók, egyre inkább a magasan képzett és fiatal korosztály soraiból kerülnek ki.

5. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	767	655	117,10%
2017	763	659	115,78%
2018	780	634	123,03%
2019	793	622	127,49%
2020	808	616	131,17%
2021	815	619	131,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

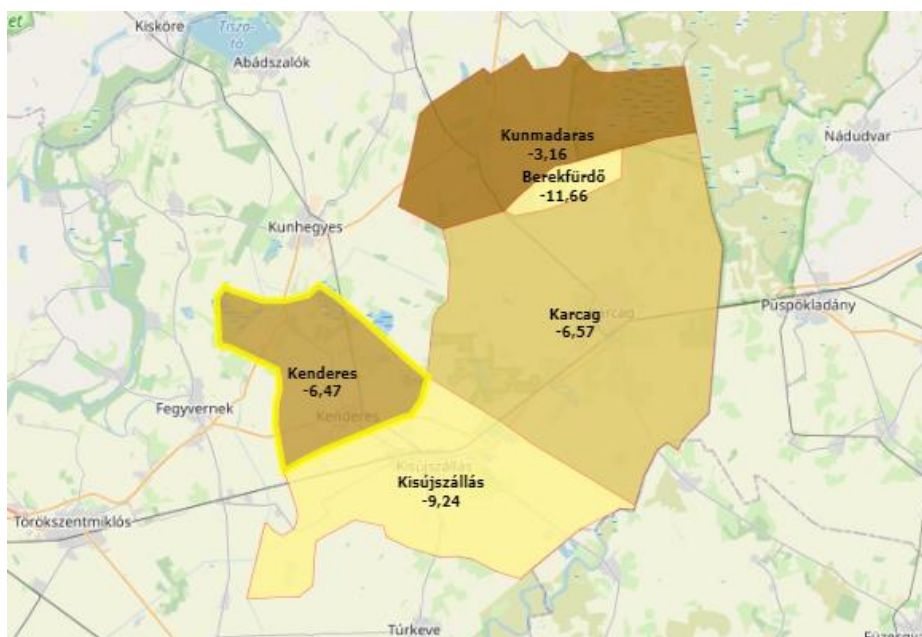
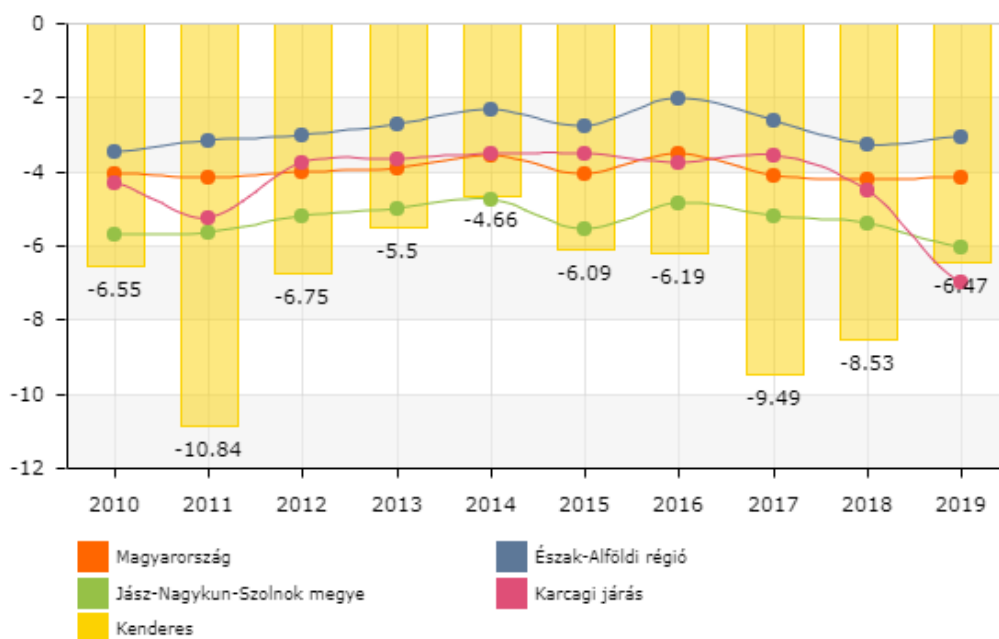

Jól látható az elvándorlások száma és az öregedési index alakulása közötti összefüggés. 2018. évben a megugró elvándorlás eredményeként az öregedési mutató is megnőtt. Azóta Kenderes lakossága évről-évre öregszi. A fiatalok egyre kevesebben vannak. Az ilyen irányú tendencia folytatódása miatt félő, hogy a település nemcsak az előregedés, hanem az elnéptelenedés első jeleit is mutatni fogja. Az öregedési index folyamatos magas szintjére tekintettel kiemelt figyelmet kell fordítani az idősek ellátásának megszervezésére, valamint a családok gyermekvállalását elősegítő intézményi háttér és – lehetőség szerint- munkahely biztosítására.

A 2021-ben készült, Magyarország helyzetét bemutató Egészségügyi Országprofil alapján a magyar lakosság egészségi állapota és halálozási arányai romló tendenciát mutatnak. Magyarországon 2020-ban az emberek átlagosan 5 évvel éltek kevesebbet, mint az uniós átlag. Más uniós országokhoz képest Magyarországon gyakrabban fordulnak elő olyan kockázati tényezők, mint a dohányzás, az alkoholfogyasztás és az egészségtelen étrend. Ezek hozzájárulnak a megelőzhető halálokok, például a rák és a szív- és érrendszeri betegségek viszonylag magas arányához. Ez fokozott ellátási feladatot jelent az egészségügyi és szociális ellátórendszernek.

Természetes szaporodás (fogyás)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A fenti dia a Karcagi Járásban mutatja a természetes szaporodás (fogyás) 2019-es adatait, melyek alapján megállapíthatjuk, hogy csak a Karcagi Járás mutatószámát nem éri el a település, ellenben az országos, a régiós és a megyei adatokat is túlszárnyaljuk.

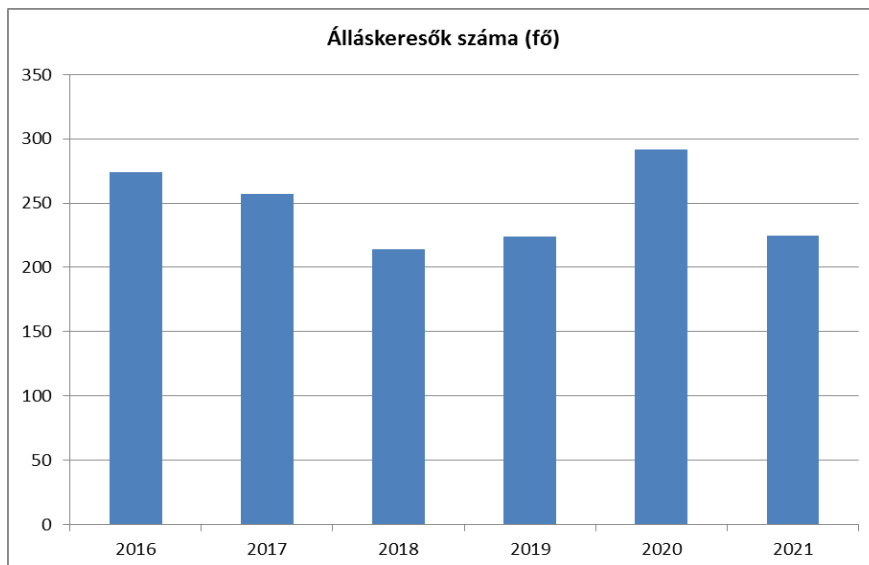
3.3. Foglalkoztatási adatok

Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem

folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

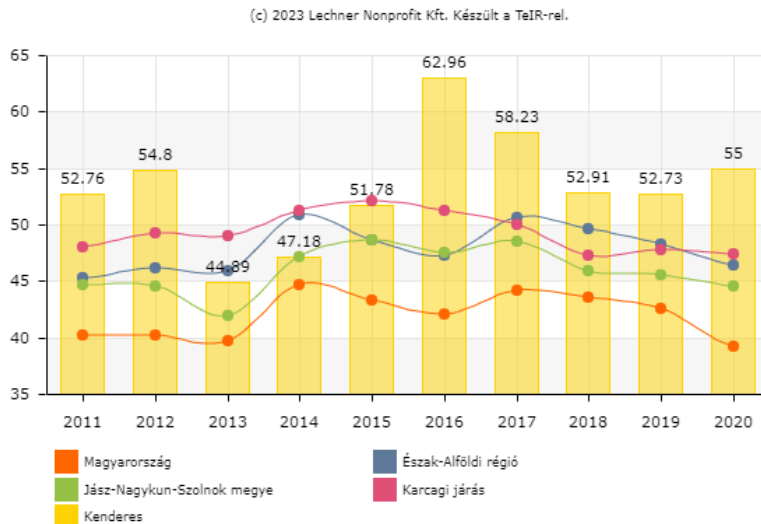
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	7,33	9,90	8,62%
2017	6,21	10,26	8,24%
2018	5,74	8,13	6,94%
2019	5,93	8,90	7,42%
2020	6,86	13,06	9,96%
2021	5,31	10,43	7,87%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (%)

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában).

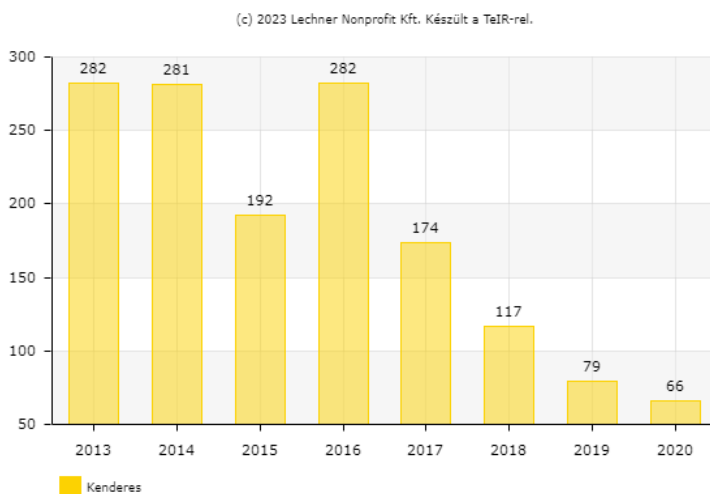

A regisztrált munkanélküliek száma a lakosság számához képest nagyon alacsony. Ez a szám sajnos nem a valóságot tükrözi, a tapasztalatok azt mutatják, hogy nagyságrendekkel magasabb. Sokan ódzkodnak az álláskereső regisztrációtól, hiszen aki nyilvántartásba vett álláskereső, annak együtt kell működnie a hivatallal, vagyis elfogadnia az onnan érkező ajánlatokat. Sok az alkalmi, hivatalosan nem bejelentett munkavállaló, így a munkabért nem terhelik adók és járulékok.

A településen a regisztrált munkanélküliek felének legfeljebb 8 általános iskolai végzettsége van. Ez a szám magasan túlszárnyalja a többi mutatót. Középfokú végzettség hiányában a szakképesítések többsége sem szerezhető meg, így ezek a munkavállalók a munkaerőpiac csak olyan területein tudnak elhelyezkedni, ahol speciális szaktudásra nincs szükségük.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma, évi összesen (fő)

A közfoglalkoztatásban részt vevők átlagos állományi létszáma: a közfoglalkoztatásban részt vevők havi létszámainak számtani átlaga, a részt vevő személy állandó lakóhelye szerint.

Az önkormányzat 2019-2022. közötti években megközelítőleg 250 fő közfoglalkoztatottat foglalkoztatott. A közfoglalkoztatás sok területet fed le, megtalálható benne többek között mezőgazdaság (zöldség, gyümölcs, takarmánynövények termesztése, kisállat tartása), bio- és megújuló energiafelhasználás, a település összképének javítása, belvízelvezetés, mezőgazdasági földutak rendbetétele, illegális hulladéklerakó helyek felszámolása, közúthálózat javítása.

Helyből céges buszjáratok indulnak több településre is, ezzel segítve Kenderes lakosainak munkavállalását. Kenderesen a Főkefe Nonprofit Közhasznú Kft. foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkavállalókat 2015. évtől. Nemcsak a helyi megváltozott munkaképességűeket alkalmazzák, hanem a környező településekről is foglalkoztatnak munkavállalókat.

A település tradicionálisan agrár-jellegű, ipara gyakorlatilag nincs. A Kenderes 2006 Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság fő tevékenysége a növénytermesztés. A cég 2022. évben átlagosan 57 fő alkalmazottat foglalkoztatott.

3.4. A lakosság szociális helyzetét befolyásoló tényezők

A Kormány 2020. év márciusában hirdette ki a Covid-19 világjárvány miatti veszélyhelyzetet, mellyel egyidejűleg járványügyi készültség is bevezetésre került. A járvány világszerte komoly hatással volt a gazdaságra. Gyárak zártak be, a turizmus, a vendéglátás súlyos helyzetbe került, az áruszállítás lassabbá vált, megnőtt a munkanélküliség. Az emberek szabad mozgása is korlátozva lett, határokat zártak le, kijárási tilalom lépett életbe. Az egészségügyi szükségletek kielégítése is visszaesett, műtéteket halasztottak el, szűrővizsgálatokat függesztettek fel, a kórházi ágyak nagy részét a Covid-19 vírussal fertőzött betegeknek tartották fent. A kórházi dolgozók leterheltsége nőtt, ezzel szemben a munkabérük nem emelkedett. Sok kórházi dolgozó váltott munkahelyet, esetleg még országot is. A Kormány a meghozott intézkedésekkel végül az uniós átlagon felül teljesített, de sajnos a munkaerőhiány folyamatos probléma az egészségügyben. A pandémia miatti veszélyhelyzet 2022. május 31. napjával szűnt meg.

Az ország és a világ még ki sem heverte a járványt, amikor újabb történelmi esemény következett be. Oroszország megtámadta Ukrajnát. 2022. május 25. napjával a járványügyi helyzet miatti veszélyhelyzettel párhuzamosan az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus miatt Magyarország Kormánya háborús veszélyhelyzetet hirdetett, mely jelenleg is fennáll.

Európában az események hatására energiaválság alakult ki, elszabadult a földgáz ára. Folyamatosan emelkedtek az élelmiszerárak, az üzemanyag árak, az infláció Magyarországon 2022. évben elérte a 25%-ot.

Az önkormányzatoknak számtalan új feladattal és a korábbiak kereteinek megváltozásával kellett, és jelenleg is kell szembenézniük. A veszélyhelyzetben meghozott, több mint kétszáz jogszabály és közjogi szervezetszabályozó eszköz kb. negyede érintette a helyi önkormányzatok működését. A gépjárműadó megosztott bevétel volt az állam és a helyi önkormányzatok között. A feladatfinanszírozás kötött rendszerében szabadon felhasználható forrást jelentett, kiegészítésül szolgált a kötelező feladatok ellátáshoz, illetve az önként vállalt feladatokhoz is forrást biztosított. A Kormány megalkotta azokat a központi költségvetésre vonatkozó kivételes szabályokat, amelyeket a veszélyhelyzetben kellett alkalmazni, ez a rendelkezés a gépjárműadó bevételt is érintette. A központi költségvetési kormányrendelet a gépjárműadó önkormányzatokat megillető részét elvonta, majd az Országgyűlés a költségvetési törvény módosításával ezt az elvonást véglegesítette.

Az önkormányzatok döntő többsége csökkentette a működési kiadásait, amely létszámcsoökkentéshez, elbocsátásokhoz is vezetett. Több esetben döntöttek pályázatok felfüggesztéséről, beruházások halasztásáról. Szomorú tényként rögzíthető, hogy a helyi önkormányzatok nem rendelkeznek a feladataik ellátásához szükséges és elegendő forrással.

4. Szociális szolgáltatások

4.1. Szociális szolgáltatások iránti igény

A mai társadalomban felgyorsult az elöregedés folyamata. Különösen súlyos az egyedül élő idősök helyzete, akik fokozott gondoskodásra szorulnak. Egyre inkább előtérbe kerülnek az intézményes ellátási formák. Évek óta az egyik fő célja az önkormányzatnak, hogy egy bentlakásos időszotthon épüljön a városban, azonban ezt még nem sikerült megvalósítani.

A lakosság körében jóval nagyobb lenne az igény a bölcsődéskorú gyermekek elhelyezésére. A Mini bölcsőde kis gyermeklétszámmal működik, így a szülők kénytelenek a szomszédos Kisújszállás településre átvinni gyermekeiket, azonban sokan – szociális helyzetükre tekintettel – nem tudják ezt megoldani. Így viszont az édesanyák nem tudnak munkát vállalni, ami tovább mélyíti a családok nehéz anyagi helyzetét. Az önkormányzat keresi a lehetőséget pályázat benyújtására a Mini bölcsőde férőhely számának bővítésére.

4.2. A szociális ellátások jellemzői a településen

4.2.1. Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete

A Szocvtv. 57. § (1) bekezdése szabályozza a szociális alapszolgáltatások körét. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális gondoskodás kiemelt figyelmet kap a településen. Az idősgondozás és a gyermekekről való szociális gondoskodás egyre nagyobb kihívást jelent minden szinten. Az önkormányzat intézményeként a Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermekejóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a szociális alapszolgáltatások alábbi formáit biztosítja:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás (idősek klubja),
- családsegítés.

A helyi önkormányzatnak a Szocvtv. 92. § (1) bekezdése alapján a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról rendeletet kellett alkotnia, mely kötelezettségének a 6/2022. (VII.28.) számú önkormányzati rendelet alapján eleget tett. A képviselő-testület a szociális pénzübeli ellátások szabályozása mellett szabályozta a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételét, és a térítési díjból adható kedvezményeket.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételét az intézményvezető intézkedése alapozza meg.

A Szolgálat keretein belül működő Központi konyha biztosítja a 470 adagos közétkeztetést, a házi szociális, a szociális- és gyermekétkeztetést, a nyári gyermekétkeztetést.

4.2.1.1. Szociális étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik,
- d) szenvedélybetegségeik, vagy
- e) hajléktalanságuk

miatt.

A szolgáltatást a Szolgálat keretein belül működő Központi konyha biztosítja.

A feladatellátás módja: saját intézmény

A szolgáltatás finanszírozási módja: központi költségvetési támogatás, térítési díj bevétel és saját erő

Megnevezés/év	2020.	2021.	2022.
Ellátottak száma (fő)	81	82	78
Az intézmény működési kiadása	22.237.017,-	31.634.871,-	34.751.134,-

(Ft)			
Térítési díj bevétel (Ft)	7.540.088,-	5.684.842,-	7.370.518,-

4.2.1.2. Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani. Szociális segítség keretében biztosítani kell a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését. Személyi gondozás keretében biztosítani kell az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását, a gondozási és ápolási feladatok elvégzését és a szociális segítség feladatait.

A szolgáltatás működésének, finanszírozásának adatai:

A feladatellátás módja: saját intézmény

A szolgáltatás finanszírozási módja: központi költségvetési támogatás, térítési díj bevétel és saját erő

Megnevezés/év	2020.	2021.	2022.
Ellátottak száma (fő)	39	47	53
Az intézmény működési kiadása (Ft)	27.873.301,-	12.899.642,-	32.976.830,-
Térítési díj bevétel (Ft)	1.326.700,-	1.490.957,-	2.128.413,-

4.2.1.3. Idősek nappali ellátása

A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,

b) az Szt. 93. § (4) bekezdése szerinti kivétellel a tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,

c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - ide nem értve az idős személyeket - napközbeni étkeztetését.

A szolgáltatás működésének, finanszírozásának adatai:

A feladatellátás módja: saját intézmény

A szolgáltatás finanszírozási módja: központi költségvetési támogatás és saját erő
Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testületének rendelete alapján az ellátás térítésmentes.

Megnevezés/év	2020.	2021.	2022.
Ellátottak száma (fő)	11	9	9
Az intézmény működési kiadása (Ft)	18.351.604,-	19.108.871,-	23.848.390,-

4.2.1.4. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott térítésmentes szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- c) a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- d) a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- e) a tartós álláskeresők, a fiatal álláskeresők, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- f) a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- g) a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot.

A Szolgálat feladata kettős, egyrészt az Szocvtv. alapján az alapszolgáltatásokat nyújt, másrészt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekjólét feladatait látja el.

Kenderesen 1998. óta működik gyermekjóléti szolgálat a családsegítő szolgálaton belül. A Gyvt. rendelkezési értelmében a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére,

valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások körébe tartozik a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Szolgálat szorosan együttműködik a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserével a védelembe vett, a nevelésbe vett és a családbafogadott gyermekek gondozása érdekében.

A településen a jelző- és észlelőrendszer megfelelően működik, a Szolgálat szakmai tevékenysége biztosítja Kenderes város gyermekeinek megfelelő testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítését.

A szolgáltatás működésének, finanszírozásának adatai:

A feladatellátás módja: saját intézmény

A szolgáltatás finanszírozási módja: központi költségvetési támogatás és saját erő

Megnevezés/év	2020.	2021.	2022.
Ellátottak száma (fő)	158	176	317
Esetszám	2772	2746	2486
Az intézmény működési kiadása (Ft)	10.463.980,-	17.619.214,-	33.154.224,-

A fenti táblázatból jól látszik, hogy az ellátottak száma majdnem a kétszeresére nőtt egy év alatt. A 2021. év teljes egészében a Covid-19 világjárvány „árnyékában” telt el. Az iskolákban online oktatást rendeltek el, így az iskolai hiányzás miatt tett jelzések száma jelentősen csökkent.

	2020.	2021.	2022.
Gondozási esetek			
alapellátásban részesülő gyermekek száma:	30	32	25
alapellátásban részesülő családok száma	14	16	25
védelembe vételhez kapcsolódó szociális tevékenység száma	12	15	9
családlátogatás	400	420	548

egyéb szolgáltatások és szakmai tevékenységek száma			
információnyújtás	470	420	450
egyéb hivatalos ügyekben közreműködés	308	268	298
más alapszolgáltatásban (oktatás, eü., stb.) tanácsadás, (szaktudást igénylő) közvetítés	23	20	12
felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	12	15	9
esetmegbeszélés			
jelzőrendszer tagjaival	3	5	3
esetkonferencia	3	5	3
konfliktus- és kríziskezelés	41	32	41

A településen 2019. szeptember óta működik Mini bölcsőde a Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermejköltségi Szolgálat részeként. Az intézményben 7 kisgyermek szakszerű gondozása, nevelése folyik 2 fő szakképzett kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka közreműködésével.

A Gyvt. 43/A. § (1) bekezdése alapján a mini bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a 43. § szerinti bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

A szolgáltatás működésének, finanszírozásának adatai:

A feladatellátás módja: saját intézmény

A szolgáltatás finanszírozási módja: központi költségvetési támogatás és saját erő

Az intézmény működési kiadásai a duplájára nőttek miután 2022. évben emelték a bölcsődében foglalkoztatottak bérét.

Megnevezés/év	2020.	2021.	2022.
Gyermek létszám	7	7	7
Az intézmény működési kiadása (Ft)	11.434.032,-	12.162.931,-	22.670.224,-
Térítési díj bevétel (Ft)	0	0	0

4.2.2. Pénzbeli és természetbeni ellátások

A Szocvtv. 25. § (1) bekezdése szerint a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására, illetve a különös méltánylást érdemlő személyes élethelyzetére figyelemmel pénzbeli szociális ellátás nyújtható. A (3) bekezdés b) pontja alapján szociális rászorultság esetén a jogosult számára a képviselő-testület - az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint - települési támogatást állapít meg. A 26. § értelmében a képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A települési önkormányzat két rendeletben szabályozza a szociális ellátások megállapításának, kifizetésének feltételeit.

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az egyes szociális ellátásokról szóló 4/2021. (VI.30.) rendelete alapján szociális rászorultság esetén az alábbi támogatásokra van lehetőség:

- 1) Rendkívüli települési támogatás
 - a) temetési támogatás
 - b) krízistámogatás
 - c) eseti támogatás
- 2) Köztemetés

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott települési támogatásokról szóló 9/2022. (IX.30.) rendelete alapján az alábbi támogatásokat nyújtja:

- a) bölcsőde- és óvodakezdési támogatás
- b) iskolakezdési támogatás
- c) közép- és felsőfokú iskolakezdési támogatás
- d) általános iskolás gyermekek tanulmányi támogatása.
- e) tanulmányi versenyen szereplő általános iskolás tanulók támogatása
- f) 70 év felettiak részére élelmiszersomag formájában nyújtott támogatás

A települési önkormányzat jegyzője a Gyvt. 19. § (1) bekezdése alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg, melynek célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az elmúlt években 300-350 fő volt. Ez a 0-18 éves korosztály létszámának közel 50%-a. Alacsony azok száma, akik 18. életévüket betöltve tovább folytatják tanulmányaikat, mely feltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának. Hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű a jogosultak több mint 70%-a volt. A két leggyakoribb ok a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám *alacsony iskolai végzettsége* és az integrált településfejlesztési stratégia alapján szegregátumnak minősített *elégtelen lakókörnyezet* volt.

Pénzbeli ellátások és természetben nyújtott támogatások				
Év/fő	2019	2020	2021	2022
Rendkívüli települési támogatás	1006	649	306	140
Köztemetés	4	2	5	5
Hetven év felettek támogatása	0	516	0	0
Bölcsőde-, óvoda-, általános iskola-, közép- és felsőfokú iskolakezdési támogatás	494	484	455	113
Általános iskolás gyermekek tanulmányi támogatása	119	95	94	0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	678	646	676	660

Pénzbeli ellátások				
Év/Összeg	2019	2020	2021	2022
Rendkívüli települési támogatás	5.347.000,-	4.350.999,-	2.296.000,-	1.475.500,-

Köztemetés	280.000,-	140.000,-	350.000,-	624.840,-
Hetven év felettiek támogatása	0	5.160.000,-	0	0
Bölcsőde-, óvoda-, általános iskola-, közép- és felsőfokú iskolakezdési támogatás	9.880.000,-	9.680.000,-	9.100.000,-	1.339.600,-
Általános iskolás gyermekek tanulmányi támogatása	3.040.000,-	2.480.000,-	2.230.000,-	0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4.302.000,-	4.115.500,-	4.326.500,-	4.231.500,-

Az önkormányzat minden évben részt vesz a szociális tüzelőanyag pályázaton, melynek köszönhetően 2019. óta az alábbiak szerint nyújtott természetbeni támogatást a szociálisan rászorulóknak számára:

Év	Elnyert pályázati összeg Ft	Megnyert m ³	Támogatott család
2019	6 023 610,-	279	463
2020	6 819 900,-	358	437
2021	7 258 050,-	381	413
2022	10 582 275,-	505	492

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést, melynek keretében a szülő kérelmére a települési önkormányzatnak napi egyszer meleg ételt kell biztosítani valamennyi a tanév rendjéről szóló évente meghatározott EMMI rendeletben meghatározott iskolai szünidő, valamint az óvoda és bölcsőde ezen időszakoknak megfelelő zárva tartási időtartamára eső munkanapokon a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan

hátrányos helyzetű gyermekek (5 hónapos kortól - 18 éves korig) részére ideértve azokat a gyermekeket is, akik nem rendelkeznek intézményi - bölcsődei, óvodai vagy iskolai - tanulói jogviszonnyal.

Az étel helyben fogyasztására nincs lehetőség, az étel a jogosultak általi elvitellel kerül biztosításra. Az étel napi elviteléről a meghatározott időponton belül, a szülőnek/törvényes képviselőnek kell gondoskodnia.

Szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma

	Étkeztetett gyermekek száma átlagosan (fő)		
<i>Szünet</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>
Tavaszi	133	108	76
Nyári	115	106	128
Őszi	131	153	elmaradt
Téli	159	150	58

4.3. Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás

Kenderes város 2004. június óta a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás tagja. A Társulás tagjai Karcag, Berekfürdő, Kisújszállás és Kunmadaras. A települési önkormányzatok képviselő-testületei a Társulás Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően hangolják össze területfejlesztési, egészségügyi, szociális alapszolgáltatási, gyermekjóléti és környezetvédelmi feladataikat.

A Társulás biztosítja a Szocvtv. 57. §-a szerinti, személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alap- és szakosított ellátások közül a következőket:

- a) Karcag székhellyel működő intézménye útján:
 - fogyatékos személyek nappali ellátása
 - idősek otthona

A "Gólyafészek Otthon" Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Fogyatékosok Otthonának intézménye 1980-ban létesült, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által fenntartott, fogyatékosokat ellátó ápoló-gondozó, bentlakásos otthon. Alapfeladata a 0-18. éves értelmi fogyatékos, illetve halmozottan fogyatékos kiskorúak állandó és folyamatos bentlakásos ápolása és gondozása. Szabad kapacitás esetén értelmi fogyatékos, valamint halmozottan fogyatékos 18. életévét betöltött személyeket is ellátunk, akiknek az ápolásra, gondozására, valamint fejlesztésére, foglalkoztatására csak intézményi keretek között van lehetőség.

Az intézményhez tartozik egy 13 fős, ápoló-gondozó célú, fogyatékosokat ellátó lakóotthon. Székhely: 5300 Karcag, Zöldfa u. 48.

Telephely: 5300 Karcag, Sándor u. 35.

Az ellátási területe Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye, illetve a működési engedélye szerinti férőhelyszám 10%-ának mértékéig Magyarország.

A Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Idősek Otthona és Háziorvosi Intézmény ápolást-gondozást nyújtó otthon, az ellátást igénybe vevő teljes körű ellátását biztosítja. Segítséget nyújt a pihenésre vágyó, gondozásra szoruló ember szükségleteihez igazodva. Ennek mértékét és módját mindenkor a segítségre szoruló ember egészségi- szociális és pszichés állapota alapján határozza meg.

Az idősek otthonában gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el, és a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, gondozási szükséglettel rendelkező személy is.

Székhely: 5300 Karcag, Horváth F. u. 1.

Telephely: 5300 Karcag, Zöldfa u. 48/a.

Az ellátási területe országos.

b) Kisújszállási székhellyel működő intézménye útján:

- idősek otthona

A Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ keretein belül egy 120 férőhelyes, teljes körű ápolást, gondozást nyújtó szociális otthon működik, mely fizikai, mentális, életvezetési, egészségügyi ellátást biztosít. Az ország bármely területéről fogadja az idős embereket soron kívüli elhelyezéssel, pszichiátriai és szenvedély betegeket is fogad.

Székhely: 5310 Kisújszállás, Téglagyár u. 10.

Az ellátási területe országos.

A Társulás biztosítja a Gyvt. 15. §-a szerinti személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közül a következőket:

a) Kisújszállási székhellyel működő intézménye útján:

- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde)

A Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei ellátást nyújt, mely a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban végzett szakszerű gondozás és nevelés.

Székhely: 5310 Kisújszállás, Téglagyár u. 10.

Telephely: 5310 Kisújszállás, Illésy u. 5.

Az ellátási területe Kisújszállás és Kenderes közigazgatási területe.

b) Kunmadaras székhellyel működő intézménye útján:

- gyermekek átmeneti gondozása

A Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Gyermekek Átmeneti Otthonában az a családban élő, tizenkettedik életévét betöltött vagy tizenkettedik életévét be nem töltött, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Az engedélyezett férőhelyszám: 12 fő. Családias környezetben biztosítja a gyerekek teljes körű ellátását, mely magába foglalja az egészséges táplálkozást, kornak és igénynek megfelelő tanulási lehetőséget, rekreációs tevékenységet. A szülőnek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a 14. életévét be nem töltött gyermekével közösen vegye igénybe az átmeneti ellátást és a gyermeke gondozását, nevelését helyben elláthassa.

Székhely: 5321 Kunmadaras, Kunhegyesi u. 27.

Az ellátási területe a Társulás településeinek közigazgatási területe.

4.4. Nem önkormányzati szociális szolgáltatások

4.4.1. Fenyves Otthon

Kenderes közigazgatási területén a "Fenyves Otthon" Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Fogyatékosok Otthona a 18. életévét betöltött fogyatékos személyek bentlakásos ápoló-, gondozó otthona, ahol középsúlyos, súlyos értelmi és más fogyatékosággal élő személyek ápolását és gondozását végzik. Az intézményi elhelyezésre folyamatosan jelentkező igényeket rövidebb-hosszabb várakozás mellett tudják teljesíteni. Ellátási területe Jász-Nagykun-Szolnok Megyére terjed ki. Ez az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában működik.

4.4.2. Nyírségi Szociális Centrum

A Nyírségi Szociális Centrum Kenderesen házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást nyújt. 7 fő szociális gondozót foglalkoztat, akik közel 50 fő időst látnak el.

Székhelye: 4440 Nyíregyháza, Szűrszabó u. 4.

Telephely: 5000 Szolnok, Béla király u. 7.

4.4.3. Civil szervezetek

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület jóvoltából a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Vöröskereszt szervezete szociálisan rászoruló családoknak, személyeknek élelmiszert oszt havonta több alkalommal, mely támogatásokhoz az Önkormányzat biztosítja a helyet, szükség esetén segítséget nyújt azok házhoz szállításában is. A Magyar Vöröskereszt, a Kenderesi Nagybaldogasszony Római Katolikus Plébánia és a Kenderesi Református Egyházközség egyéb – nem élelmiszer eredetű - adományokkal segíti a lakosságot.

5. SWOT analízis

Erősségek: <ul style="list-style-type: none">- részben kiépült alapellátások működnek elsősorban az idősek számára, amelyek nem zárkoznak el fogyatékos, illetve pszichiátriai és szenvedélybeteg személyek gondozásától sem,- az alapfokú szociális szakképzés jó,- a Foglalkoztatási Osztály a szociális szféra partnere a munkahelyteremtő- és megtartó képzések támogatásával,- az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt,- rendelkezésre áll szabad és képezhető munkaerő.	Gyengeségek: <ul style="list-style-type: none">- kevés a non-profit szervezetek száma,- a civil szféra, és az önkéntesek részvételi aránya a településen az átlagosnál kisebb a szociális szolgáltatásokban,- kevés a lakóotthoni, és az emelt szintű elhelyezést nyújtó férőhely, hiányoznak egyes nappali, és az átmeneti ellátások,- esetleges a szolgáltatásokat igénybevevők információhoz jutása,- ritka a szolgáltatók és a fenntartók együttműködése, az ellátási szerződés útján történő feladatellátás,- a jelentős várakozói létszám miatt nagy a teher a tartós bentlakásos intézményeken,- az átlagnál magasabb munkanélküliség, kedvezőtlen strukturális összetétel (alacsony képzettségűek magas aránya),- munkalehetőségek hiányában a képzett, fiatal munkaerő elvándorlása.
Lehetőségek: <ul style="list-style-type: none">- a kiépült alapellátás jó kiindulópont a speciális alapellátási formák megteremtéséhez,- a speciális bentlakásos intézmények nyitottak az alap-és átmeneti ellátások	Veszélyek: <ul style="list-style-type: none">- a szolgáltatások létrehozására és működtetésére vonatkozó együttműködési hajlandóság hiánya a megszervezésre kötelezettek részéről,- a saját források hiánya miatt a pályázati

<p>biztosítására reális pénzügyi feltételek esetében,</p> <ul style="list-style-type: none"> - a családias légkörű kis férőhelyszámú intézmények működő modellje, - az egyházak, civil szervezetek, vállalkozások közreműködésének növelése, a többszektorúság fejlesztése, - az előírt szakmai létszám biztosítása munkahelyteremtést jelent az érintett településen, - az önkéntesek bevonásának növelése is hozzájárulhat a társadalmi szolidaritás erősítéséhez. 	<p>felhívások tartalma erősen befolyásolja a fejlesztések irányát, akár a helyi igények és sajátosságok háttérbe szorítása árán is,</p> <ul style="list-style-type: none"> - a speciális szolgáltatásoknak csupán a meglévő intézményekben történő differenciált fejlesztésével felerősödhetnek a területi egyenlőtlenségek, - a jól képzett munkaerő számára a szociális szféra nem tud megfelelő lehetőségeket kínálni, ezért körükben továbbra is magas a fluktuáció, - a lakosság elöregedése.
--	---

6. A szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei

Az önkormányzat számára a legfontosabb feladat az elkövetkezendő időszakra, hogy a meglévő alapszolgáltatásait fenntartsa, a szolgáltatások finanszírozásának biztonságát megteremtse, az ellátások színvonalát emelje, a megjelenő új igényeket kielégítse.

A szociális ágazat tevékenysége, céljai szorosan kapcsolódnak más területek, ágazatok tevékenységéhez. A legfontosabb működő rendszerünk a jelzőrendszer, amely a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál tölt be fontos szerepet, kiemelt jelentőségű, hogy ez a rendszer a továbbiakban is hatékonyan működjön. A gyakorlatban problémát jelent, ha a rászoruló emberek nem kerülnek időben a szociális ellátórendszer látószögébe. Az ilyen emberek helyzetén már csak nagyon nehezen lehet javítani, ezért a kiépített esetjelző rendszert szükséges erősíteni.

A szociális intézményeket illetően célként kell kitűzni a helyi Idősek Klubja nagyobb kihasználtságának elérését. Ebben nagy segítség, hogy az intézménybe történő eljutást - hazajutást - a Szolgálat saját járművel meg tudja oldani.

Az önkormányzat saját hatáskörébe szervezett ellátások közül a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani a közfoglalkoztatás megszervezésére, valamint az ahhoz kapcsolódó programokhoz történő csatlakozásra.

A bölcsődei férőhelyek szükség szerinti emelésére szintén sort kell keríteni a törvény és pályázati lehetőségek függvényében.

A szakosított ellátások már nem a helyi önkormányzat hatáskörébe tartoznak. Az alapellátások hatékony ellátásával pontosan az a cél, hogy az idős emberek esetében ne legyen szükség szakosított ellátásra, maradhassanak otthonukban. Aki mégis szociális otthoni ellátásra szorul, azok hosszú várakozási idővel és magas térítési díjakkal számolhatnak.

Átmeneti megoldást jelentenek a kórházak ápolási osztályai, ahol fél évig tartózkodhatnak a betegek és lehet hosszabbítani is. Szakosított ellátások igénybevételének nehézségei, nemcsak nálunk, hanem az egész országra kiterjedő problémát jelent. Ezzel a jövőben mindenképpen foglalkozni kell az idősödő lakosság megnövekedett igénye és a kevés szociális otthoni férőhely miatt is.

A fejlesztések forrásai

A fejlesztések épületi valamint egyéb tárgyi feltételeinek megteremtése csak pályázati forrásokból és önkormányzati támogatással valósíthatók meg. A fejlesztések minden esetben igényelnek saját erőt, hiszen a normatíva a teljes költségvetést csak egy részét fedezi. Az önkormányzat igyekszik maximálisan kihasználni az elnyerhető pályázati forrásokat, valamint törekszik a magántőke bevonására, a vállalkozói szféra nagyobb arányú részvételére a fejlesztések megvalósításában.

7. Az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége

A demográfiai adatok alapján megfigyelhető az idősebb korosztály létszámának növekedése, mely meghatározza a szolgáltatások irányvonalát. A nappali ellátás, házi segítségnyújtás, étkeztetés ellátásokra rendszeres az igény, létjogosultsága megalapozott.

A fogyatékos, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek részére a településen nem működik önkormányzati szolgáltatás, hajléktalan személy nincs a városban.

A Magyar Vöröskereszt a Karcagi Kistérség területére közösségi ellátás nyújtására rendelkezik engedéllyel, melynek székhelye Kenderes. A Szocvtv. 65/A. §-a alapján közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás. A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- b) a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- c) a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- d) a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- e) az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- f) megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

A szervezet a kistérség területén pszichiátriai betegnek nyújt ellátást, melyet a településen 2 fő vesz igénybe.

8. A koncepcióban foglaltak végrehajtásától várt eredmények

Célszerű összefoglalni, hogy a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát tekintve, az abban foglaltak végrehajtása nyomán milyen eredményeket várunk:

- Az alapelvek érvényesülése, a helyi szociálpolitikához kötődő döntések, a működés átláthatósága;
- A szociális szolgáltatások, szükségletek és költségek kiszámíthatósága;
- Tudatos és tervezhető ágazati szolgáltatás- és minőségfejlesztés;
- A ráfordítások és források harmonizálása, a hatékonyság és a bevételek növelése;
- Az önkormányzati szociálpolitika kommunikációs tevékenységének javítása, ezáltal a társadalmi elismerés növekedése;
- A helyi szociálpolitika nyitott rendszerként való működtetése;
- A különböző érdekek eredményes egyeztetése és beépítése a döntéshozatali mechanizmusokba;
- A konfliktushelyzetek jelentős részének megelőzése, elkerülése;
- A helyi szociálpolitika elismertebbé válása a társadalmi és fenntartói megítélés, illetve a szakmai és etikai követelmények szempontjából;
- A helyi jóléti rendszer fenntartható fejlődése;
- A szolgáltatások színvonalának emelkedése, szakmai munka javulása